

WOJEWODA MAZOWIECKI

Warszawa, 29 lipca 2026 r.

WP-R.4131.22.2026

Rada Gminy Gózd

Rozstrzygnięcie nadzorcze

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. *o samorządzie gminnym* (Dz. U. z 2026 r. poz. 662, dalej: *u.s.g.*)

stwierdzam nieważność:

uchwały nr XVI/167/2026 Rady Gminy Gózd z dnia 6 lipca 2026 r. w sprawie *zobowiązania Wójta Gminy Gózd do podjęcia pilnych działań zmierzających do budowy nowej stacji uzdatniania wody oraz rozbudowy i modernizacji systemu wodociągowego i kanalizacyjnego na terenie gminy Gózd.*

Uzasadnienie

Wskazaną wyżej uchwałą Rada Gminy Gózd zobowiązała Wójta Gminy do podjęcia działań, zmierzających do poprawy gospodarki wodno-ściekowej na terenie Gminy, a w szczególności do budowy nowej stacji uzdatniania wody i modernizacji istniejącego systemu wodociągowego i kanalizacyjnego.

W ocenie organu nadzoru uchwała w sposób istotny narusza porządek prawny.

W podstawie prawnej uchwały zapisano: art. 18 ust. 1 i ust. 2 pkt 6, art. 7 ust. 1 pkt 3 *u.s.g.*, a także § 5 Statutu Gminy Gózd.

W § 1 uchwały zapisano ogólną konstatację o randze problemu stałego i niezawodnego dostępu mieszkańców do wody.

Natomiast w § 2 – 5 zawarto odpowiednio:

- zobowiązanie dla Wójta Gminy do podjęcia pilnych działań zmierzających do przygotowania konkretnej inwestycji (stacji uzdatniania wody) lub do rozbudowy istniejących obiektów, do opracowania kompleksowego programu rozbudowy i modernizacji sieci wodociągowo-

kanalizacyjnej, oraz do zaplanowania i wdrożenia harmonogramu realizacji zadań inwestycyjnych (§ 2);

- zobowiązanie dla Wójta Gminy do przygotowania dokumentacji niezbędnej do realizacji inwestycji, ze wskazaniem konkretnych dokumentów i decyzji (§ 3);

- zobowiązanie dla Wójta Gminy do przygotowania i złożenia wniosków o dofinansowanie inwestycji, ze wskazaniem źródeł (adresatów wniosku o dofinansowanie) - § 4;

- zobowiązanie dla Wójta Gminy do przedstawienia w określonych terminach raportów, informacji (w tym w formie pisemnej) - § 5.

Analizując powyższe zapisy uchwały, należy zważyć, co następuje.

Wskazany w podstawie prawnej uchwały art. 18 ust. 1 jest ogólnym przepisem kompetencyjnym, nie mogącym stanowić podstawy prawnej regulacji gminnych.

Art. 18 ust. 2 pkt 6 stanowi, iż do wyłącznej właściwości rady gminy należy uchwalanie programów gospodarczych.

§ 5 Statutu Gminy Gózd stanowi natomiast, iż *„Do zakresu działania Gminy należą wszystkie sprawy publiczne o znaczeniu lokalnym, nie zastrzeżone ustawami na rzecz innych podmiotów.”*.

Wskazane w uchwale i omówione wyżej przepisy nie mają żadnego odniesienia do materii ustanowionej przez Radę w badanej uchwale. Jak się można domyślać, zamiarem Rady było nakazanie Wójtowi Gminy podjęcia określonych konkretnie działań, dotyczących poprawy gospodarki wodno-ściekowej w gminie. Trudno takie działania nazwać programem gospodarczym w rozumieniu art. 18 ust. 2 pkt 6 *u.s.g.*, ponieważ przypomnieć trzeba, że zadania gmin w zakresie gospodarowania wodą i ściekami określa ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o *zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków* (Dz. U. z 2024 r. poz. 757). Kwestia poruszona w badanej uchwale jest zatem ujęta w ramy ustawy, określającej szczegółowo obowiązki w zakresie podejmowania działań, mających na celu poprawę powszechnego dostępu ludności do wody przeznaczonej do spożycia.

Ponadto, co ma podstawowe znaczenie dla oceny uchwały, w obowiązującym systemie prawa nie ma przepisu, zezwalającego Radzie Gminy na zobowiązywanie organu wykonawczego do podejmowania konkretnych, zakreślonych przez Radę działań. Jak wskazał Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 6 marca 2025 r. sygn. III OSK 2265/23: *Wójt nie jest*

organem wykonawczym rady gminy i nie jest obowiązany do wykonywania jej poleceń służbowych, czy swoistych dyrektyw odnoszących się do konkretnej sprawy.

Organ nadzoru przyjmuje w niniejszej sprawie, że troską Rady była poprawa zaopatrzenia w wodę w gminie. Jednakże, chcąc wywrzeć wpływ na organ wykonawczy, Rada mogła co najwyżej wykorzystać zapis art. 18 ust. 2 pkt 2 *u.s.g.* zezwalający na „stanowienie o kierunkach działania” wójta. Jednakże również i ten przepis nie może być interpretowany jako uprawnienie do polecania konkretnych działań. W cytowanym wyroku NSA stwierdził: *Wykładnia przepisu art. 18 ust. 2 pkt 2 u.s.g. nie może tym samym ograniczyć się tylko do możliwych kontekstów językowych zwrotu "stanowienia o kierunkach jego działania", lecz musi uwzględniać również dyrektywy wykładni systemowej, co winno obejmować wskazany wyżej zespół przepisów określających ustrój gminy i jej organów oraz ich wzajemne powiązania i relacje prawne. Z zawartego w przepisie art. 18 ust. 2 pkt 2 u.s.g. zwrotu "stanowienie o kierunkach jego działania" wynika, iż uchwała rady gminy adresowana do wójta nie może dotyczyć konkretnej sprawy i wskazania sposobu jej załatwienia, tj. określenia skonkretyzowanego zadania, które wójt winien załatwić. Przepis posługuje się pojęciem stanowienia o kierunkach działania, co należy odczytywać jako określanie przez radę ogólnych, generalnych i strategicznych w danym okresie celów (a nie zadań) działania wójta, które pozostają w zakresie właściwości gminy, znajdują aktualnie lub mogą w przyszłości znaleźć źródła finansowania w budżecie gminy. Na przepis art. 18 ust. 2 pkt 2 u.s.g. w zakresie zwrotu "stanowienia o kierunkach działania" nie można więc spoglądać jako na źródło kompetencji rady miasta względem prezydenta, gdyż jest to raczej przepis zapewniający i stanowiący podstawę koordynacji działań obu organów gminy podejmowanych z inicjatywy rady.*

Wskazany wyżej pogląd NSA, spójny z wieloletnią już praktyką sądów administracyjnych, w zupełności uzasadnia przyjęcie przez organ nadzoru w niniejszej sprawie, iż Rada, podejmując uchwałę nr XVI/167/2026, działała bez podstawy prawnej. Takiego uprawnienia na pewno nie dawały Radzie przepisy wskazane w podstawie prawnej uchwały. Nawet, gdyby Rada wskazała jako podstawę prawną omówiony wyżej zapis art. 18 ust. 2 pkt 2 *u.s.g.*, to i tak treść regulacji istotnie naruszałaby prawo – jak wykazano wyżej, wójt jest organem wykonawczym gminy, a nie rady gminy, o czym stanowi wprost art. 26 ust. 1 *u.s.g.* Rada nie może wydawać wójtowi poleceń załatwienia w określony ściśle sposób konkretnej sprawy.

Z powyższych względów rozstrzygnięcie nadzorcze jest konieczne i uzasadnione.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze Gminie przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie w terminie 30 dni od dnia doręczenia, którą należy wnieść za pośrednictwem Wojewody Mazowieckiego.

Informuję, że rozstrzygnięcie nadzorcze wstrzymuje wykonanie uchwały w całości, z mocy prawa, z dniem jego doręczenia.

WOJEWODA MAZOWIECKI

Mariusz Frankowski

/podpisano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym/